

Thema van de catechese

Vandaag zijn we voor de tweede keer samen voor catechese. Catechese betekent: de inhoud van ons geloof onder woorden brengen, uitleggen en overdragen. Onmisbare bron van ons geloof en dus ook voor catechese is de bijbel, de heilige Schrift, het woord van God¹. Paus Benedictus XVI gaf daarom aan de WJD 2011 een thema vanuit de heilige Schrift: 'geworteld in Christus en opgebouwd, standvastig in het geloof'. Het is een citaat uit de brief van de apostel Paulus aan de christenen van Kolosse (Kol. 2, 7). Gisteren heeft mgr. Eijk de eerste catechese verzorgd over het derde gedeelte van deze bijbeltekst: standvastig in het geloof. Ik ben gevraagd om vandaag met jullie na te denken over het tweede stukje van het thema: gebouwd op Jezus Christus.

Bouwen in de bijbel

Ik wil mijn catechese beginnen met de bijbel, de heilige Schrift. Als je in de bijbel bladert ontdek je dat de heilige Schrift een ware bouwput is. Doorheen de bijbel wordt er veelvuldig gebouwd en over bouwen gesproken. Een paar bijbelteksten laat ik de revue passeren.

- (a) In het eerste bijbelboek wordt verteld over de bouw van een toren in Babel (Genesis 11, 1-9). Die bouw gaat niet goed want met het bouwen van een reusachtige toren willen de mensen in Babel op eigen kracht naam maken. In dit bouwplan komt God niet aan bod. (b) In het boek der psalmen staat: 'als de Heer het huis niet wil bouwen, vergeefs zwoegen de bouwers' (ps. 127, 1).
- (c) In het boek Spreuken lezen we: 'het huis van de rechtvaardigen houdt stand' (Spr. 12, 7b).
- (d) Een zeer sprekende tekst met betrekking tot bouwen staat in het evangelie van Lucas. Jezus vertelt een gelijkenis en spreekt over bouwen op rots of op zand: 'Ieder die tot Mij komt, naar mijn woorden luistert en er naar handelt, Ik zal u duidelijk maken op wie hij gelijkt. Hij gelijkt op de man die bij het bouwen van zijn huis diep had gegraven en het fundament had gelegd op de rotsgrond. Toen de stortvloed kwam, beukte de storm op dat huis, maar had niet de kracht om het te doen wankelen, omdat het zo goed gebouwd was. Wie luistert maar niet doet, gelijkt op de man die zijn huis op de grond bouwde zonder fundering; de storm beukte erop en ogenblikkelijk stortte het in en de verwoesting van dat huis was volkomen' (Lc. 6, 47-48)².

Het huis van je leven bouwen op Christus

Als het in de bijbel over bouwen gaat, dan gaat het niet alleen om hout of steen, niet alleen om een huis met een dak. Wanneer gevraagd wordt om te bouwen op Christus, dan gaat het om het bouwen van je leven op Christus door als mens op Hem te steunen. Het gaat om het huis van je leven en werken, het huis van je hart, je identiteit, het huis van heel je persoon.

Heb jij een idee hoe dat huis van jouw leven, het huis van jouw persoon eruit ziet? Ben je trots op dat huis, of ben je nog aan het bouwen, of is er misschien achterstallig onderhoud? Leef je tot nu toe veel buiten jezelf en heb je in het huis van je leven nog niet echt rondgekeken? Of heb je nog maar weinig nagedacht over wie je bent: over wie God voor jou is, of God welkom is in het huis van je leven, of je medemens ruimte krijgt in het huis van je hart?

Om het huis van je leven te kunnen bouwen op de persoon van Christus is het nodig dat je een band met de Heer opbouwt, dat je in je leven een persoonlijke relatie aangaat met Christus.

(1) In de eerste plaats is het belangrijk dat je in geloof leert beseffen dat Christus geen abstracte figuur is van lang geleden of ver weg. Integendeel, de bijbel leert ons dat Christus (Gods Zoon) is mens geworden om dicht bij ons te zijn. Jezus heeft werkelijk ons leven gedeeld. In het evangelie van Johannes wordt gezegd over Christus: 'Het woord is vleesgeworden en heeft onder ons

¹ *Youcat* (2011) nrs. 14-15

² Cfr. Mt. 7, 24-27

gewoond' (Joh. 1, 14)³. Bovendien belooft Jezus wanneer Hij is opgestaan uit de dood: 'Zie, Ik ben met u tot het einde van de tijd' (Mt. 28, 20). Ook na Zijn dood en verrijzenis heeft Christus zich niet van ons verwijderd.

(2) Bouwend op Christus, mag je in geloof leren zien en erkennen dat je God Zelf ontmoet in de altijd nabije persoon van Christus. In het evangelie van Johannes zegt Jezus: 'wie Mij ziet, ziet de Vader' (Joh. 14, 9). Ook worden we door Christus uitgenodigd om het Onze Vader te bidden en God Vader te noemen⁴.

(3) Om te kunnen bouwen op Christus is het nodig dat je openstaat voor de roepstem van de levende Heer die altijd nabij is. In de bijbel wordt gezegd dat iedere mens persoonlijk geroepen wordt door God. Vanaf de geboorte wordt een mens uitgenodigd tot een dialoog met God⁵. Door het sacrament van het doopsel ben je als mens verbonden met het leven van de Heer. Het doopsel is het eerste sacrament dat je ontvangt. Het wordt 'de deur naar de andere sacramenten' genoemd (ianua sacramentorum)⁶. Het doopsel is ook de deur die het huis van je leven op een bijzondere manier opent voor de kracht van de heilige Geest.

(4) Bouwen op Christus vraagt dat je als gedoopte je van de Heer gekregen roeping serieus neemt in je leven, dat je Gods bedoeling met jouw leven op het spoor komt. Dat je persoonlijk ja durft te zeggen tegen Christus, door zijn woord in praktijk te brengen. Het is een kwestie van met heel je hart horen, begrijpen en doen. Jezus heeft gezegd: 'Ik noem u geen dienaars meer, maar vrienden. Gij zijt mijn vrienden, als gij doet wat Ik u zeg' (Joh. 15, 15). 'Niet gij hebt Mij uitgekozen maar Ik u en Ik heb u de taak gegeven op tocht te gaan en vruchten voort te brengen' (Joh. 15, 16).

(5) Het is tenslotte nodig om je ervan bewust te worden dat je als geroepene niet alleen staat. In het evangelie van Johannes zegt Christus dat wij met Hem verbonden zijn als wijnranken met de wijnstok (Joh. 15, 1-11). Christus zegt zelfs: 'los van Mij kunt gij niets' (Joh. 15, 5). Door Christus zijn we als afzonderlijke ranken ook met elkaar verbonden.

Bouwen op Christus de levende steen

Kortom, wanneer je op Christus bouwt, dan staat je leven als een huis, omdat je daadwerkelijk gehoor geeft aan de Heer, en echt luistert naar zijn woorden. Als het om bouwen op Christus gaat, dan ben je tegelijkertijd ook samen met anderen die willen bouwen aan hun leven met Christus. In de eerste brief van Petrus wordt over Christus gesproken als de levende steen (1 Petr. 2, 4-5). Ook degenen die hun leven bouwen op Christus worden levende stenen genoemd. Zij zijn de levende stenen die in verbondenheid met Christus het geestelijke bouwwerk van de Kerk vormen: 'Treedt toe tot Hem, de levende steen, die door de mensen verworpen, maar uitverkoren en kostbaar in het oog van God. Laat uzelf voegen als levende stenen in de bouw van de geestelijke tempel'.

Intermezzo: kort filmpje met vier jongeren die een persoonlijke antwoord geven op de vraag:

Verbonden met Christus ben je een levende steen (1 Petr. 2, 4-5; Ef. 2, 19-22).

Wat wil jij als levende steen doen voor je naaste en voor de Kerk?

<http://www.youtube.com/user/wjd2011#p/u/0/VdTPBckw654>

Paus Benedictus spreekt meermalen over de Kerk als een gemeenschap van geroepenen. Wanneer je bouwt op Christus dan staat je leven niet op zichzelf want je bent met Christus verbonden en ook met anderen die geloven.

In de brief aan de christenen van Efeze wordt het geloof verkondigd dat Christus verrezen is. Christus is de levende Heer en wij mogen in verbondenheid met Hem en met elkaar leven. Ik

³ Letterlijk staat er in het Grieks (grondtekst van het Nieuwe Testament): Hij heeft zijn tent bij ons opgeslagen.

⁴ Lc. 11, 1-13; Mt. 6, 9-13

⁵ *Catechismus van de Katholieke Kerk* (1995) nr. 27

⁶ *Catechismus van de Katholieke Kerk* nr. 1213; *Youcat* nr. 194

citeer uit de brief aan de Efeziërs: ‘Zo zijt gij dus geen vreemdelingen en ontheemden meer, maar medeburgers van de heiligen, en huisgenoten van God, gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten terwijl de sluitsteen Christus zelf is, die het hele bouwwerk in zijn voegen houdt. In Hem groeit het uit tot een heilige tempel in de Heer. In Hem wordt ook gij mee opgebouwd tot een woonstede van God, in de Geest’ (Ef. 2, 19-22).

In deze tekst uit de Efeziërsbrief wordt het beeld geschetst van een bouwwerk, een koepel bestaande uit vele levende stenen met Christus als de sluitsteen in het gewelf, of als stevige hoeksteen van het bouwwerk. Als we bouwen met en op Christus kunnen we pas echt groeien in geloof, toenemen in gemeenschapszin. Dan pas is God ten volle te gast in het huis (woonstede) van ons hart.

Bouwen op Christus in woord en daad

De uitnodiging om op Christus te bouwen is bestemd voor ieder van ons. In antwoord wordt van onze kant gevraagd dat wij persoonlijk het gesprek met Christus aangaan. Geloven dat Hij leeft en van ons houdt, dat we naar Hem luisteren en verstaan wat Hij te zeggen heeft.

Paus Benedictus benadrukt in zijn boodschap bij gelegenheid van deze WJD 2011 dat we naar Christus mogen luisteren als naar een echte vriend⁷. En durf je dan een stap verder te gaan en met heel je hart aan Christus de vraag te stellen: ‘Heer, wat kan ik voor U doen? U kent mij, U kiest mij, roept mij en houdt van mij. Wat kan ik voor U doen?’ Of zoals de heilige Franciscus (1181-1226) in gebed vroeg: ‘wat wilt U dat ik doen zal, Heer?’

God heeft in het hart van ieder van ons talenten en mogelijkheden gelegd. Hij roept ons om in verbondenheid met Christus de ontvangen talenten en gaven in te zetten. Wanneer je bouwt op Christus en werkzaam bent in het onderwijs, dan kun je laten merken dat iedere leerling respect toekomt als een menselijke persoon met een onvervreembare waardigheid, en dat je door onderwijs iemand helpt zich te ontplooien. Wanneer je bouwt op Christus en werkzaam bent in de gezondheidszorg, dan kun je laten blijken dat je zorgvuldig en met eerbied omgaat met ieder menselijk leven, juist ook wanneer iemand ernstig ziek is en afhankelijk. Wanneer je bouwt op Christus en werkzaam bent in bestuur en politiek, dan is het je roeping om dat eerlijk en oprecht te doen ten dienste van de samenleving, in de overtuiging dat vrede ten diepste de vrucht is van rechtvaardigheid (*pax opus iustitiae*). Wanneer je bouwt op Christus en werkzaam bent in de economie of het bedrijfsleven, dan kun je meewerken aan een economie die mensen niet louter als consument beschouwt maar die ontwikkelingsmogelijkheden voor alle mensen en landen voor ogen heeft. Wanneer je bouwt op Christus en als gehuwden kinderen mag opvoeden, dan is het je roeping om deze kinderen vertrouwd te maken met Christus en Zijn evangelie en Gods liefde voor te leven. Wanneer je in verbondenheid met Christus als priester, diaken of religieus werkzaam bent voor de opbouw van de Kerk, dan help je alle leden die als levende stenen samen de Kerk vormen om daadwerkelijk instrument van Gods liefde in de wereld te kunnen zijn.

Bouwen op Christus en onderhouden: het is nooit af

Wanneer je het huis van je leven op Christus bouwt, zul je ook beseffen dat je voortdurend moet werken aan je relatie met Christus de levende Heer. Dat je de band met Christus moet onderhouden: (a) Christus beter leren kennen door te lezen in de evangeliën en de andere delen van de heilige Schrift. (b) Het is van vitaal belang dat je met de Heer in gesprek blijft door regelmatig te bidden en je leven biddend aan Hem voor te leggen. (c) Het is nodig om gevoed te worden door de sacramenten: in het bijzonder door de viering van de eucharistie waarin Christus werkelijk bij ons komt, met de gaven van zijn Lichaam en Bloed in de gedaante van brood en wijn. In het sacrament van boete en verzoening mogen wij onze zonden belijden en van Christus

⁷ Benedictus XVI, *Boodschap d.d. 6 augustus 2010 voor de 26ste Wereldjongerendag 2011*, in: *rkkerk.nl, kerkelijke documentatie* (2010) nrs. 7-8

vergeving ontvangen en zo het huis van ons leven weer op orde brengen in het licht van Gods barmhartigheid. (d) De band met Christus wordt nog meer concreet wanneer in het huis van ons leven plaats is voor de noden van anderen. Jezus zegt immers: ‘al wat je aan de minsten der Mijnen hebt gedaan, heb je voor Mij gedaan’ (Mt. 25, 40)⁸.

Wanneer we het huis van ons leven bouwen op Christus, zul je merken dat ons bouwen nooit af is of perfect. Maar al bouwende zijn we daadwerkelijk gericht op de toekomst, waarin de uiteindelijke voltooiing van ons bouwen komt van de kant van God.

Wanneer wij bouwen op Christus, dan zijn we op de goede weg: ‘we hebben hier geen blijvende stad maar zijn op zoek naar de stad van de toekomst’ (Heb. 13, 14b). Jezus Christus die naar ons is toegekomen door mens te worden, Hij gaat ons als de gekruisigde en verrezen Heer voor op de weg van het eeuwig leven. Mooi vind ik in dit verband de woorden in de tweede brief aan de Korintiërs: ‘als de tent die onze aardse woning is, wordt neergehaald, heeft God voor ons een gebouw gereed in de hemel, een onvergankelijk, niet door mensenhand vervaardigd huis’ (2 Kor. 5, 1).

Twee vragen

Nu we nog onderweg zijn in het leven en geroepen worden om ons leven te bouwen op Christus, wil ik aan jullie voor het gesprek in de deelgroepjes de vraag meegeven die halverwege de catechese ook al gesteld en persoonlijk beantwoord werd in het filmpje met de vier jongeren:

Verbonden met Christus ben je een levende steen (1 Petr. 2, 4-5; Ef. 2, 19-22). Wat wil jij als levende steen doen voor je naaste en voor de Kerk?

Naast deze vraag voor in de groep, wil ik aan jullie nog een tweede vragen stellen die niet in de groep aan bod hoeft te komen maar die je in je hart persoonlijk zou kunnen beantwoorden:

Wat zou jij vandaag tegen Christus willen zeggen?

Misschien kunnen personen uit het evangelie je op weg helpen. Ik noem een paar voorbeelden:

- Johannes de Doper zegt t.a.v. Christus: ‘Hij moet groter worden en ik kleiner’ (Joh. 3, 30);
- De apostel Petrus zegt: ‘Heer, naar wie zouden wij anders gaan? Uw woorden zijn woorden van eeuwig leven’ (Joh. 6, 68). Petrus zegt ook: ‘Gij weet dat ik van U houd’ (Joh. 21, 15);
- Martha, de zus van Lazarus, belijdt aan Jezus: ‘Heer, ik geloof vast dat Gij de Messias zijt, de Zoon Gods, die in de wereld komt’ (Joh. 11, 27);
- De blinde Bartimeus roept tegen Jezus: ‘Zoon van David, heb medelijden met mij’(Mc. 10, 47);
- De vader van een zieke zoon smeekt Jezus: ‘Ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp’(Mc. 9, 24);
- De apostelen vragen: Heer, leer ons bidden (Lc. 11, 1);
- Thomas zegt als hij de opgestane Heer ontmoet: ‘Mijn Heer en mijn God (Joh. 20, 28).

Ons geloof in Christus is een groot geschenk. Dank de Heer dat je het gekregen hebt en dat je mag groeien in het geloof. Vergeet daarbij niet in het geloof steun te zoeken bij elkaar, in het bijzonder in de gemeenschap van de Kerk van Christus. Juist ook tijdens de WJD mag je met velen de Kerk van Christus vormen en ervaren dat het Christus is die ons samenroept en bijeen wil houden. Christus geeft ons de kracht van de heilige Geest om in Hem geworteld te blijven, op Hem te bouwen en samen te kunnen steunen op het geloof.

+J. van den Hende

⁸ Zie ook: Jak. 2, 14-26